АЖРИМ

(даъводан воз кечишни қабул қилиш ва даъво аризасини курмасдан қолдириш туғрисида)

Гулистон шахри

2024 йил 20 июнь

Гулистон туманлараро иктисодий суди, судья 3. Раджабов раислигида, Б.Хасанов котиблигида, "SIRDARYO YUKSAK HOSILI" фермер хўжалиги иш юритувчиси Б.Абдурахимов (2024 йил 30 апрелдаги 12-сонли ишончнома хукукшунос Р.Юсупов (2024 йил 30 апрелдаги асосида), ишончнома асосида) ва "Guliston Sayqal Textil" масъулияти чекланган жамияти вакили Н.Пирманов (2024 йил 03 июндаги 05/1-70-сонли асосида) иштирокида, Гулистон ишончнома туман фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгашининг "SIRDARYO YUKSAK HOSILI" фермер хўжалиги манфаатида "GULISTON SAYQALI HAMKOR" масъулияти чекланган жамияти томонидан асоссиз ушлаб колинган ва "SIRDARYO YUKSAK HOSILI" фермер хўжалигига тўланмаган 9 300 025 сўмни ундириш тўгрисидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган иктисодий ишни ўз биносида, очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Гулистон туман фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг (кейинги ўринларда — Кенгаш) "SIRDARYO YUKSAK HOSILI" фермер ҳўжалиги (кейинги ўринларда — даъвогар ёки фермер ҳўжалиги) манфаатида Гулистон туманлараро иқтисодий судига даъво ариза билан мурожаат қилиб, "GULISTON SAYQALI HAMKOR" масъулияти чекланган жамияти (кейинги ўринларда — жавобгар) томонидан асоссиз ушлаб қолинган ва даъвогарга тўланмаган 9 300 025 сўмни ундиришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили - фермер хўжалиги иш юритувчиси Б.Абдурахимов фермер хўжалиги рахбари ўғли эканлиги, фермер хўжалиги рахбари томонидан ўзига берилган ишончнома асосида кенгаш томонидан судга такдим этилган даъводан воз кечишини маълум қилиб, даъводан воз кечиши ҳақидаги аризасини судга такдим қилди.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили кенгашнинг даъво аризасидан даъвогарнинг воз кечишини судга хавола килди.

Суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган кенгаш вакили суд мажлисига келмади, шунингдек вакил(лар)и иштирокини таъминламади.

Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда — ИПК) 170-моддасининг учинчи қисмига асосан иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкин.

Шу сабабли суд ишни кенгаш вакил (лар)и иштирокисиз кўриб чикишни лозим топали.

Суд, ишда иштирок этувчи шахслар вакилларининг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги мавжуд ва суд мухокамаси жараёнида такдим этилган хужжатларни ўрганиб чикиб, куйидагиларга асосан даъвогарнинг даъводан воз кечишини қабул қилиб, кенгашнинг даъвогар манфаатида киритган даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

ИПК 13-моддасининг биринчи қисмига асосан суд ишларни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунлари, бошқа қонунчилик ҳужжатлари, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари асосида ҳал қилади.

ИПК 157-моддасининг иккинчи қисмига биноан даъвогар ишни ҳар қандай инстанция судида кўришда тегишли суд инстанциясида ишни кўриш якуни бўйича чиқариладиган суд ҳужжати қабул қилингунига қадар даъводан тўлиқ ёки қисман воз кечишга ҳақли.

ИПК 107-моддасининг 8-бандига асосан даъвогарнинг манфаатларини кўзлаб прокурор, давлат органи ва бошқа шахс томонидан такдим этилган даъводан даъвогар воз кечган бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

Бу ҳақида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2019 йил 24 майдаги "Биринчи инстанция суди томонидан иқтисодий процессуал қонун нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 13-сон қарорида тушунтириш берилган.

Иш хужжатларидан аниқланишича, кенгаш даъвогар манфаатида 2024 йил 20 майда 184-сонли даъво аризаси билан судга мурожаат қилган.

Бирок, ишни кўриш жараёнида даъвогар вакили бўлган фермер хўжалиги иш юритувчиси Б.Абдурахимов унга фермер хўжалиги рахбари томонидан 2024 йил 30 апрелдаги 12-сонли ишончнома билан берилган хукукдан фойдаланиб, даъво аризасидан воз кечиш окибатларини тушунган холда ихтиёрий асосларда ўз хохишига кўра кенгашнинг 2024 йил 20 майдаги 184-сонли даъво аризасидан воз кечиши хакидаги аризаси судга такдим килинган.

Шу боис суд, даъвогарнинг унинг манфаатида киритилган даъводан воз кечиши конун хужжатларига хилоф эмаслиги хамда бошка шахсларнинг хукуклари ва конун билан кўрикланадиган манфаатларига таъсир килмаслигидан келиб чикиб, даъвогарнинг даъводан воз кечишини кабул килиб, кенгашнинг даъво аризасини кўрмасдан колдиришни лозим топади.

ИПК 118-моддасининг биринчи қисмига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2020 йил 19 декабрдаги "Иқтисодий ишлар буйича суд харажатларини ундириш амалиёти тургисида" 36-сон қарорининг 17-банди туртинчи хатбошисида давлат божи тулашдан озод қилинган давлат органлари ҳамда бошқа шахслар юридик шахслар ва фуқароларнинг манфаатида киритган даъво аризалари

(аризалар) кўрмасдан қолдирилганда давлат божи манфаати кўзланиб даъво киритилган даъвогарлардан ундирилиши, бунда "Давлат божи тўғрисида"ги Қонуннинг 18-моддасига кўра, даъво кўрмасдан қолдирилган ёки иш юритиш тугатилган ҳоллар мустаснолиги ҳақида тушунтириш берилган.

Бирок, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 10 октябрдаги "Фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари фаолиятини янада ривожлантириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида"ги 3318-сон Қарорининг 3-бандида фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгашлари фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари манфаатларини кўзлаб судга давлат божи тўламасдан даъво аризалари, давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари, уларнинг мансабдор шахслари хаттиҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоятлар такдим этиш, бунда даъво аризасини қаноатлантириш рад этилганда манфаати кўзлаб даъво аризаси киритилган фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларидан давлат божи ундирилмаслиги белгиланган.

Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўгрисида" ги Қонуни 9-моддаси биринчи қисмининг 18-бандига асосан кенгашнинг даъво аризаси олдиндан давлат божи тўловисиз иш юритишга қабул қилинганлигини инобатга олиб, давлат божини ундирувсиз қолдириб, олдиндан тўланган 34 000 сўм почта харажатларини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси 107, 108, 109, 118, 157, 195-моддаларини қўллаб, суд

АЖРИМ ҚИЛДИ:

Даъвогар "SIRDARYO YUKSAK HOSILI" фермер хўжалигининг даъводан воз кечиш ҳақидаги аризаси ҳабул ҳилинсин.

Гулистон туман фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Давлат божи ундирувсиз қолдирилсин.

Олдиндан тўланган 34 000 сўм почта харажатлари "SIRDARYO YUKSAK HOSILI" фермер хўжалиги зиммасида колдирилсин.

Ажрим қабул қилингандан кейин бир ойлик муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Ажрим устидан бир ойлик муддатда шу суд орқали Сирдарё вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Раислик қилувчи, суд

3.Раджабов